

משנתו של הלל הזקן המשתקפת בדמותו של הרב נסים זצ"ל

כתיבה: איילה רייכרט, מפקחת ארצית על החינוך המוזיקלי בחמ"ד וממונה קוריקולרית ותו"ל אגף אומנויות

שכבת גיל

רב-גילי

משך זמן מומלץ

שיעור אחד

מבוא ורציונל

הרב יצחק נסים נולד בחנוכה תרנ"ו (דצמבר 1895) בבגדאד. עד מהרה יצא שמו כבעל תפיסה מהירה ולמדן מופלג.

הרב נסים כיהן בתפקיד הרב הראשי הספרדי והראשון לציון השלישי בשרשרת הרבנים הספרדים הראשיים, במשך שמונה עשרה שנים.

הוא הטביע חותם אישי על החיים היהודיים בכלל ועל עולם הרבנות בישראל בפרט. כל חייו שקד על עמידה על כבוד ישראל ועל חשיבותה וייחודה של התורה.

הוא התמיד במשימה של קירוב רחוקים, ובתפקידו כרב ראשי פעל להידברות עם הציבור החילוני ואף ביקר בקיבוצים לשם כך.

ביתו היה פתוח לאישי ציבור, לרבנים ואנשי תורה, לאנשי אקדמיה ולפוליטיקאים.

הרב נסים עמד בקשרים עם גדולי הרבנים בארץ ובכל העולם, כולל בקהילות אשכנז, והשיב על שאלות רבות בהלכה שהופנו אליו מהארץ ומקהילות ישראל בתפוצות.

הודות לפעילותו הפכה מדינת ישראל בימי כהונתו למרכז העולמי הגדול ביותר של התורה.

הרב יצחק נסים שילב בדרכו את רעיונו של הלל: "הלל אומר הווי מתלמידיו של אהרון אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה" (משנה, אבות א, יב).

כל ימיו פעל לקרב את עמו לתורה בדרכי נועם ושלום בבחינת "מאהבת הבריות לאהבת השם".

בשיעור זה נלמד את השיר בלחן של לאה אולשר.

אפיונים מוזיקליים

מבנה השיר

• חלק א

חלק זה מתחלק לשני משפטים. החלק הראשון חוזר פעמיים בשינוי לקראת סופו, ועובר לסולם המזמורי המקביל. המשפט הראשון הוא "שאלה" וכתוב בצלילים ארוכים וקפיצות, והמשפט השני – "התשובה" – ממלא את המרווחים בצלילים קטנים ובצלילים קצרים.

• חלק ב

החלק כתוב בסקוונצות יורדות ומורכב מעקרון הקפיצה והמילוי שלה. מבחינה תמטית חלק ב שואב מן החומר התמטי של המשפט הראשון שבחלק א.

הסקוונצות בנויות מקפיצות כמו במשפט השאלה בחלק הראשון.

הקשר בין המוזיקה לטקסט

המבנה המוזיקלי יוצר פרשנות מגוונת וחזונית לטקסט. המנגינה מחלקת את הטקסט לשני חלקים ברורים: השם "הלל" מודגש כמקור של כל ההיגד, והחלק השני מבליט כל תכונה וכוונה המיוחסת לאהרון.

סגנון הבוסה נובה הברזילאי מעורר הרגשה של זרימה וקרבה.

הקשרי הוראה

 מהלך היחידה

הצעות לפתיחת השיעור

המורה תציג את השיר: "הלל אומר הווי מתלמידיו של אהרן, אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה", ותספר שדברים אלו כתובים בפרקי אבות.

2. התלמידים יקשיבו לשיר ויגלו כיצד המוזיקה מדגישה את האמור בהיגד או מוסיפה לו נופך מסוים. נשאל אותם אם בעקבות ההאזנה למילים המלוות במנגינה חל שינוי בדרך שבה הבינו את המילים, בפרשנות שנתנו למימרה או באווירה שנוצרה בכיתה.

הצעות לדרכי עבודה בהמשך השיעור

בחלק א – בתבנית אוסטינטו טה טה טה טה טה טה טה

אפשרות נוספת: הילדים ימציאו תבנית מקצב באורך של ארבע תיבות במשקל משולש, ובחלק ב של המנגינה יאלתרו ע"פ התבניות שהמציאו.

232 | שער ד | תחומי הדעת

Voice
 Soprano Recorder
 prano Glockenspiel

7
 7
 S. Rec.
 SG

13
 13
 S. Rec.
 SG